

Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Årsrapport 2019

Foto: Kjell Stålevik

Forord

Reinheimen nasjonalpark med landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen vart oppretta i 2006.

Nasjonalparkstyret for 2016-2019 vart oppnemnd av miljødirektoratet i brev av 09.02.2016.

Det er tilsett to nasjonalparkforvaltarar som utgjer sekretariatet for nasjonalparkstyret, og som står for den daglege drifta, der ein er tilsett av fylkesmannen i Innlandet med kontor på Norsk fjellsenter i Lom, og den andre er tilsett av fylkesmannen i Møre og Romsdal, med kontor på Norsk Tindesenter i Åndalsnes.

Årsmeldinga gir ei framstilling av nasjonalparkstyret sitt arbeid i 2019, saksmengda, aktuelle tiltak og prosjekt, om bruken av områda, og dei naturfaglege tilhøva og forvaltningsmessige utfordringar i Reinheimen og tilhøyrande landskapsvernområde.

Lom, 27.02.2020

Kristine Sørli
Nasjonalparkforvaltar Reinheimen

Foto: Dersom det ikkje står fotograf, er bileta i rapporten teke av forvaltar.

Innhald

Forord	2
1. Verneområda – status	4
2. Aktørar i verneområda	4
Nasjonalparkstyret	4
Nasjonalparkforvaltarar	5
Naturopsynet.....	6
Andre sentrale myndigheiter	6
Brukarar	7
Sentrale dokument.....	7
3. Arbeid i nasjonalparkstyret 2019	7
Spesielle saker	8
Økonomi	10
4. Aktivitet	12
Informasjon	12
Skjøtselsplan for heilskaplege kulturlandskap knytt til Reinheimen.....	12
Besøksstrategi	13
5. Vidare arbeid	14
Revisjon av forvaltningsplanen:	14
Kartleggingsarbeid:.....	14
6. Glimt frå 2019.....	15

1. Verneområda – status

Reinheimen nasjonalpark og landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen, vart oppretta i statsråd 24.11.2006. Verneforskriftene set dei juridiske rammene for forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen for Reinheimen vart godkjend i 2010, og utarbeidd i to fasar med brei prosess i alle dei 6 kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal. Forvaltningsplan trekkjer opp retningslinjene for forvaltning av verneområda, og presiserer og utdjuar verneforskriftene. Forvaltningsplan tek og omsyn til krav om likebehandling i saker av lik karakter. Formålet med vernet er retningsgjevande for forvaltninga av områda.

Oppsynsarbeid, skjøtsel, rettleiing og informasjon skal fremje formålet med vernet.

2. Aktørar i verneområda

Nasjonalparkstyret

Nasjonalparkstyret for Reinheimen konstituerte seg for fyrste gong i møte 6. mars 2013. Før 2013, frå 2007, hadde dei 6 kommunane med areal i Reinheimen forvaltningsansvaret for verneområda innafor sine kommunegrenser. I tillegg var det oppretta eit rådgjevande samarbeidsorgan, kontaktutval for Reinheimen (KUR). Forvaltningsmyndigheita for Reinheimen nasjonalpark og tilhøyrande landskapsvernområde vart overført frå dei 6 kommunane til nasjonalparkstyret hausten 2012. Miljøverndepartementet oppnemnde representantar til nytt nasjonalparkstyre i brev av 08.01.13. Nasjonalparkstyret består av ein representant frå kvar kommune og fylkeskommune med areal i verneområda, og ein representant frå Reinheimen-Breheimen Villreinutvalg (tidlegare Ottadalen villreinutval). Funksjonsperioden for styret følgjer kommunestyre- og fylkestingsperioden.

Miljødirektoratet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre for 2016-2019 i brev av 09.02.2016. Nasjonalparkstyret for Reinheimen konstituerte seg i styremøte 14.mars 2016.

Styret for perioden 2016 -2019:

Rolle	Ordinært medlem	Varamedlem	Representantar
leiar	Per Magnus Berdal	Laila Olsen	<i>Norddal kommune</i>
nestleiar	Bjarne Eiolf Holø	Anne-Lise Marstein	<i>Lom kommune</i>
styremedlem	Elias Sperstad	Heidi Banken Falling	<i>Skjåk kommune</i>
styremedlem	Svein Blankenborg	Iselin Jonassen	<i>Vågå kommune</i>
styremedlem	Mariann Skotte	Stian Lotten	<i>Lesja kommune</i>
styremedlem	Marit Nauste	Torbjørn Rødstøl	<i>Rauma kommune</i>
styremedlem	Kari Ramen	Jo Trygve Lyngved	<i>Villreinutvalget for Ottadalen</i>
styremedlem	Magnhild Vik	Bjørn Sandnes	<i>Fylkestinget i Møre og Romsdal</i>
styremedlem	Aud Hove (2016-2017) Kjersti Bjørnstad (2018-2019)	Øystein Andreassen	<i>Fylkestinget i Oppland</i>

Aud Hove gjekk ut av styret i 2017, og vart erstatta av Kjersti Bjørnstad. Miljødirektoratet oppnemnde Kjersti som nytt medlem i Nasjonalparkstyret for Reinheimen frå 2018 og ut styreperioda.

På konstituerande møte 13. mars 2016 vart det og oppretta eit arbeidsutval for styret med følgjande medlemmar:

Rolle	Ordinært medlem
leiar	Per Magnus Berdal
nestleiar	Bjarne Eiolf Holø
medlem	Mariann Skotte
varamedlem	1.vara Elias Sperstad 2.vara Marit Nauste

Arkiv- og økonomifunksjon til nasjonalparkstyret for Reinheimen ligg hos Fylkesmannen i Oppland (Innlandet frå 2018), med følgjande postadresse:

Nasjonalparkstyret for Reinheimen
Postboks 987
2626 Lillehammer
e-post: fminpost@fylkesmannen.no

Nasjonalparkforvaltarar

To nasjonalparkforvaltarar utgjer sekretariatet til Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Nasjonalparkforvaltarane skal gjennom si sakshandsaming bidra til at styret forvaltar områda i samsvar med naturmangfaldlova og verneforskriftene, og følgje forvaltningslova sine regler. Forvaltarane legg fram saker til behandling i styret, driv skjøtsel- og informasjonsarbeid, økonomioppfølging og held kontakt med brukarar av verneområda.

I vedtektene til Nasjonalparkstyret, kap. 6., står det følgjande om Nasjonalparkstyret sitt sekretariat: «*Sekretariatet for nasjonalparkstyret består av ein eller fleire nasjonalparkforvaltar(ar) som vert tilsett av fylkesmannen i det fylket kontorstaden for vedkomande forvaltar er lokalisert og idialog med styret. Fylkesmannen har personalansvaret for nasjonalparkforvaltaren(ane).*»

Kristine Sørli har vore tilsett som nasjonalparkforvaltar sidan 2014 med kontor på Norsk fjellsenter i Lom, og med Fylkesmannen i Oppland (Innlandet frå 01.01.19) som arbeidsgjevar. Ingvild Øyjordet vart tilsett i mars 2017, med kontor på Norsk Tindesenter i Åndalsnes, og med fylkesmannen i Møre og Romsdal som arbeidsgjevar. Nasjonalparkforvaltarane er tilsett administrativt hos Fylkesmannen, men er underlagt nasjonalparkstyret i forvaltninga av verneområda. Fylkesmannen har det faglege og administrative ansvaret for nasjonalparkforvaltarane, men ingen instruksjonsrett når det gjeld sekretariatet sitt arbeid for nasjonalparkstyret. Men i samråd med nasjonalparkstyret, kan fylkesmannen nytte nasjonalparkforvaltaren til andre arbeidsoppgåver ved behov.

I utgangspunktet vert enkeltsaker i Reinheimen fordelt geografisk fylkesvis mellom forvaltarane. I tillegg har større prosjekt, som besøksstrategi og skjøtelsplanar, vore fordelt mellom forvaltarane også i 2019. Når det gjeld planlegging og gjennomføring av styremøte vert det normalt fordelt mellom forvaltarane. Forvaltar tilsett i Innlandet har likevel eit større ansvar for økonomiske og administrative oppgåver knytt til drift av styret og tiltaksmidla. Oppfølging av tiltak i verneområdet vil variere kvart år utifrå styret si prioritering. Men med to forvaltarar er det ei føresetnad med eit tett og godt samarbeid, og god intern kommunikasjon, sjølv med ansvarsfordeling.

Naturoppsynet

Statens naturoppsyn (SNO) er den utøvande og kontrollerande delen av forvaltninga av verneområda. SNO skal ikkje drive forvaltning, men skal følgje opp miljølovgjevinga og vedtak fatta av nasjonalparkstyret og andre offentlege myndigheiter. I tillegg skal naturoppsynet informere, rettleie og gjennomføre tiltak og registreringar.

SNO er organisert som ein del av Miljødirektoratet, med den administrative staben i Trondheim og lokalkontor rundt om i heile landet. Per Olav Haugen og Thomas Rødstøl er tilsett i SNO med Reinheimen som hovudområde. Per Olav Haugen har kontor i Bismo i Skjåk, og Thomas Rødstøl har kontor på Åndalsnes i Rauma.

I tillegg kjøper SNO i Reinheimen tenester av fjellstyrene og andre etter behov. Tenestekjøp omfattar både tilsyn og utføring av tiltak. For Reinheimen blir det kjøpt tenester av fjellstyra i Lesja, Finndalen og frå Skjåk Almenning, som er privat bygdeallmenning. SNO i Reinheimen bruker også ein stor del av si arbeidstid på registrering av jerv, villreinteljing og jaktoppsyn under villreinjakta og på prioritert arbeid i andre områder.

Nasjonalparkforvaltarane og SNO har årlege møte med i samband med bestillingsdialogen og bestilling av tenester frå SNO. SNO i Reinheimen har utarbeidd eigen årsrapport for 2019.

Andre sentrale myndigheiter

Det er også andre myndigheiter som påverkar både bruk og tilrettelegging av verneområda. Kommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal har alle areal innanfor verneområdet. Politisk er desse representert med kvart sitt medlem i nasjonalparkstyret. I tillegg har Reinheimen-Breheimen Villreinutvalg ein representant i styret. God dialog med villreinutvalget er særleg viktig for og ivareta villrein sitt leveområde. Kommunane har myndigheit etter plan- og bygningslova og motorferdselslova. I enkelte saker må søkjarane avklare søknad om løyve til kjøring både etter reglane i verneforskrifta og generelt lovverk (plan- og bygningslova eller motorferdselslova). Administrativt kontaktutval, oppretta i 2013, held fram i Reinheimen. Utvalet er samansett med ein administrativt tilsett frå kvar kommune og fylkeskommune, og ein frå besøkscenter nasjonalpark. Utvalet skal bidra til best mogleg kommunikasjon mellom administrativt nivå for nasjonalparkstyret, kommunane og fylkeskommunane.

Fylkesmennene hadde forvaltningsmyndigheit for verneområda fram til oppretting av kommunal forvaltning/KUR i 2007 og nasjonalparkstyret i 2013. Miljøvernavingane har lang erfaring og fagkunnskap som nasjonalparkforvaltarane kan nytte i sitt arbeid, og forvaltarane deltek på avdelingsmøter og fagsamlingar hjå fylkesmannen der dette er relevant. Fylkesmannen i Oppland vert formelt slått saman med Hedemark frå årsskifte, og da vil forvaltarane i Innlandet bli organisert i eit større fagmiljø og eiga team på 12 forvaltarar.

I tillegg har fylkesmennene klagerett på vedtak som vert fatta av nasjonalparkstyret.

Fylkeskommunane er representert politisk i nasjonalparkstyret og i administrativt kontaktutval. I tillegg har fylkeskommunen myndigheit etter kulturminnelova og fagkompetanse knytt til kulturminneskjøtsel, restaurering og bygningsfagleg kompetanse.

Brukarar

Reinheimen er villmark og brukspark, med interesser spesielt knytt til tradisjonell lokal og regional bruk som jakt, fiske, beitebruk, seterdrift og landbruksnæring. Dette fører til behandling av relativt stor mengde enkeltsaker, særleg søknader om motorisert ferdsel og byggesaker.

Det er god forståing og liten konflikt mellom verneinteresser og landbruk innan verneområdet. For å ivareta verneverdiane er det viktig at vernemyndigheita har eit godt samarbeid med dei ulike brukeinteressene og private aktørar i området.

Reiselivet i Reinheimen er beskjedent, men kjende attraksjonar som Trollveggen og Trollstigen står likevel i ei særstilling, der besøkstalet i 2019 er over 1 mill.

I Reinheimen vart det gjennomført besøksundersøkingar i 2011. Desse undersøkingane påvisar både status og utfordringar for nasjonalparkforvaltninga. Besøksundersøkinga viser at Reinheimen er et delt område i forhold til bruk. Størst besøk i nordvest (typisk turistar og utlendingar), mindre i søraust (lokal og regionalt besøk).

- Reinheimen er lite kjent som reisemål, mykje tilfeldig bruk i samband med rundreise
- Mest lokalt, regionalt besøk (Austlandet og Nordiske land manglar?)
- 33% utlendingar
- Besøk frå Austlandet og Nordiske land manglar - uutnytta potensiale i marknaden!
- Behov for å gjera nasjonalparkstatusen kjent! Informasjonsarbeid!
- DNT (Ålesund-Sunnmøre) er den viktigaste kjelda til informasjon for dei besøkande, jf. undersøkinga

I samband med arbeidet med besøksstrategien vart det gjennomført ei kartlegging av reiselivsbedrifter knytt til verneområda, og i kommunane kring verneområda (randsona).

Sentrale dokument

Naturmangfaldlova vart sett i kraft 01.juli 2009, og erstattar Naturvernlova frå 1970. Vedtak fatta etter Naturvernlova er framleis gjeldande, men naturmangfaldlova har sett ein del nye kriteria til saksbehandling (vurdering av miljørettslege prinsipp etter §§ 8-12) og generelle unntaksreglar i verneforskriftene er erstatta av §48 i naturmangfaldlova.

Verneforskrifter for Reinheimen nasjonalpark, Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen, Tafjorden-Reindalen landskapsvernområder og Brettingsmoen naturreservat, vart sett i kraft 24.11.2006.

Forvaltningsplan for Reinheimen vart vedteken i mars 2010, og skal reviderast etter 10 år.

3. Arbeid i nasjonalparkstyret 2019

Nasjonalparkstyret består av representantar som er geografisk spreidde og med andre politiske verv i tillegg. Det er lagt opp til minimum 4 fysiske møte i løpet av året. Ved behov vert arbeidsutvalet (AU) nytta for å behandle dispensasjonssaker som ikkje er delegert til forvaltar, men som krev politisk behandling.

Nasjonalparkstyret for Reinheimen hadde 6 møte i 2019, og behandla **41 saker**.

1/19	18.mars	Grand Hotel Bellevue, Åndalsnes
2/19	7.juni	Telefonmøte
3/19	24.juni	Norsk fjellsenter, Lom
4/19	4.juli	Telefonmøte
5/19	24.sept.	Valldal rådhus, Valldal (inkl. møte med rådgjevande utval, overnatting 23.-24.sept.)
6/19	2.desember	Aak Hotel, Åndalsnes (avslutning for styret, overnatting 2.-3.des)

Arbeidsutvalet hadde 1 møte i 2019 og behandla **1 sak**.

1/19	23.04.18	e-post behandling

Forvaltarane har i medhald av delegert myndigheit gjort administrative vedtak i **40 saker**.

Under er ei oversikt over vedtak i nasjonalparkstyret, AU eller Adm. vedtak, fordelt etter sakstype:

Type saker	Tal vedtak 2015	Tal vedtak 2016	Tal vedtak 2017	Tal vedtak 2018	Tal vedtak 2019
Adm./generelle vedtak (Styre/AU)	18	29	24	22	23
Vedtak om motorferdsel, inkl. drone (Styre/AU/Adm.)	72	72	43	38	32
Vedtak om tilrettelegging (bygg, anlegg, bru, inngjerding, stiar o.l.) (Styre/AU)	16	15	11	14	10
Vedtak om plassering båtar, lavvo, garnkasse	3	3	2	4	2
Vedtak om arrangement, ferdsel	1			3	2
Generelle uttaler	3				
Vedtak om plan og planarbeid	2		1	2	
Vedtak om økonomi	2	2	2	2	2
Klagebehandling	1		1	4	2
Andre tiltak(Styre/AU)	3	7	6	1	4
Sum	121	128	90	90	76

Saksmengda i 2019 ber som tidlegare år preg av relativt mange enkeltsaker innafor verneområdet. Men det er ein markert nedgang av søknader om motorferdsel, samanlikna med 2015 og 2016. Årsaka til det er at det er gjeve fleirårig dispensasjon, inntil 5 år, i kurante søknader. Tal på byggesaker og liknande held seg framleis jamt i verneområda. Søknader om motorisert ferdsel er relativt forutsigbart, men det er ei lita auke i søknader som gjeld bruk av drone i samband med overvaking, kartlegging og filmprosjekt. Oppfølging av tiltak i verneområdet med synfaring og møter, og saker knytt til administrasjon, økonomioppfølging er på same nivå som tidlegare år.

Spesielle saker

Nasjonalparkstyret for Reinheimen er bevisste på at verneområda skal har eit «spesielt strengt vern mot inngrep og motorferdsel ved behandling av einskildsaker», og dei ser heilskapen i verneområda – på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

Helikopterflyging

Styret har gjort prinsipielle vedtak på søknader om landing og låg flyging med helikopter i verneområdet i samband med filmopptak til TV og PR tiltak. Det vert gjeve avslag på søknader som skal marknadsføre produkt der naturen og verneområdet primært er ei kulisser. Nasjonalparkstyret meiner at slik motorisert trafikk bør leggst utanom verneområdet. Dersom filmopptaka skal formidle kunnskap om verneverdiane, har nasjonalparkstyret i nokre saker gjeve dispensasjon til bruk av motorisert framkomstmiddel om det er heilt nødvendig.

Drone

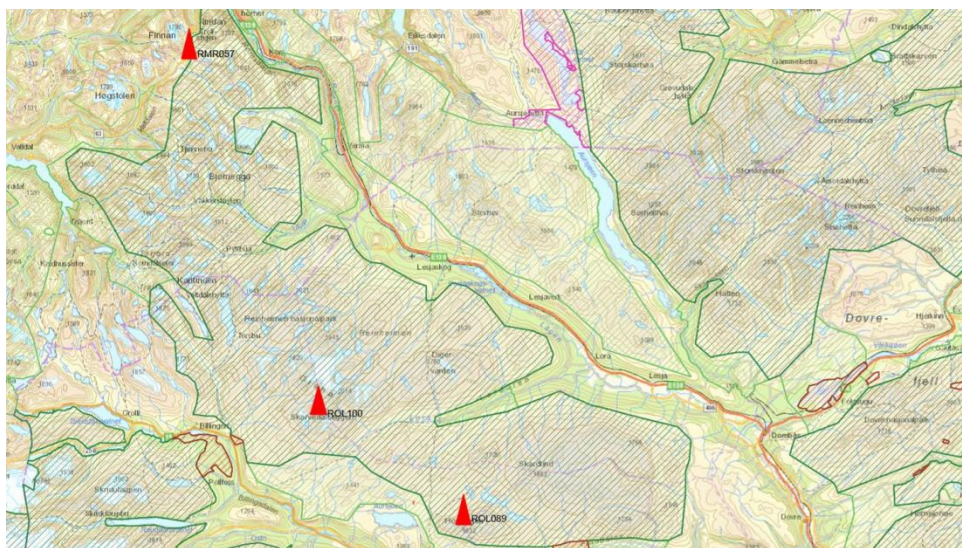
Bruk av drone er ei relativt ny sakstype, men det er ei auke i søknadar om bruk av drone i samband med filmproduksjon, overvaking og i samband med kartlegging, t.d ras og ustabile fjellparti, kulturminne, i samband med sanking av beitedyr og villreinteljing. Regulering av drone i verneområda skal etter kvart innarbeidast i ny verneforskrift for Reinheimen, eit arbeid som starta opp i 2017, men som har teke lenger tid enn forventa. Nasjonalparkstyret gjorde derfor eit vedtak, 19.09.18 i sak 2018/4499, for å forenkle behandling av søknader om bruk av drone. Bruk av drone i verneområdet skal haldast på eit minimum og avgrensast til «nytteflyging», jf. matrisa under:

Type søknad	Reinheimen nasjonalpark	Mannen	Vilkår ved ja / grunngeving på avslag	Døme saker ephorte
Forskning, natur-dokumentasjon	Ja, men på vilkår	Ja	Styre unna sårbare område på sårbare årstider	2018/3516
Overvåking rasområde	Ja	Ja		2015/4791
Naturprogram, Formidling av Reinheimen	Ja, men på vilkår	Ja	Styre unna sårbare område på sårbare årstider	2017/2652 2016/6126
Landbruksføremål	Ja, men på vilkår	Nei		2017/925 Prøveprosjekt 2018
Reiselivs-destinasjon, overordna marknadsføring	Ja (Trollstigenområdet) I utgangspunktet nei i andre område.	Ja, men på vilkår	Ikkje marknadsføre aktivitetar til ulike årstider i sårbare område. Kan gå ut over verneverdiane, og såleis ikkje grunnlag for å bruk § 48.	
Enkeltbedrift lokalisert i verneomr.	Nei, krav om samordna søknad for reiselivsselskap/destinasjon	Nei	Presedensverknad, ikkje grunnlag for å bruke § 48 da det vil uthole innhaldet i vernereglane, jf. nml § 10 samla belastning	
Arrangement/ konkurransar, promoterings-video	Nei	Nei	Presedensverknad, ikkje grunnlag for å bruke § 48 da det vil uthole innhaldet i vernereglane, jf. nml § 10 samla belastning	
Aktivitetsfirma tur-dokumentasjon for grupper	Nei	Nei	Presedensverknad, ikkje grunnlag for å bruke § 48 da det vil uthole innhaldet i vernereglane, jf. nml § 10 samla belastning	
Private turar , film for sosiale media - Facebook, YouTube	Nei	Nei	Presedensverknad, ikkje grunnlag for å bruke § 48 da det vil uthole innhaldet i vernereglane, jf. nml § 10 samla belastning	
Nyheitsformidling/ riksmedia	Strengte vilkår	Ja	Må vera ein alvorleg situasjon av stor allmenn interesse	2017/6068 2018/3913
Underholdnings-program	Nei	Nei	Presedensverknad, ikkje grunnlag for å bruke § 48 da det vil uthole innhaldet i vernereglane, jf. nml § 10 samla belastning	
Spelefilm	Nei	Nei	Presedensverknad, ikkje grunnlag for å bruke § 48 da det vil uthole innhaldet i	

			vernereglane, jf. nml § 10 samla belastning	
Reklame	Nei	Nei	Reklame kan leggjast utanom verneområde, eller avgrensast til opptaksformer som ikkje utløyser behov for disp.	

Basestasjonar for nasjonalt naudnett

Etablering av 3 basestasjonar for nasjonalt naudnett på fjelltoppane Hurrungen (ROL089), Skarvedalseggen (ROL100) og Skarfjellenden (RMR057) i verneområdet har ført til auka helikopterflyging i verneområdet. Basestasjonane er markert med raudt i kartet under:

Basestasjon på Hurrungen vart utbetra hausten 2017, pga store driftsproblem. Både forvaltar og nasjonalparkstyret har peika på utfordringane overfor dei driftsansvarlege. I 2018 har det ikkje vore spørsmål om ekstra flyging/bruk av snøscooter for vedlikehald og ettersyn. Det kan virke som basestasjonane no fungerer betre.

Endring av verneforskrift

Endring av verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark, (sak 2017/1242):

Det er i Meld. St. 18 (2015-2016), foreslått og å opne for sykling på vegar og stigar i nasjonalparkar og landskapsvernområda. Arbeidet stoppa opp i 2017, men miljødirektoratet har på miljøvernkonferansen i 2019 signalisert at arbeidet skal starte opp att i 2020.

Økonomi

Kvar haust vert det søkt om tiltaksmidlar for det kommande året i verneområda (bestillingsdialogen). Nasjonalparkstyret meldte inn behov for finansiering av tiltak på hausten 2019. Etter tildeling av midlar til verneområdet i mars 2019, prioriterte nasjonalparkstyret tiltak for gjennomføring i løpet av året.

Tiltaksmidlar for 2019 (bestillingsdialogen)	Tildeling	Tillegg	Regnskap	Gjennomføring, merknad
Skjøtsel				
<i>Skjøtsel Romsdalen lvo</i>			7 040	Geir Hanekamhaug
<i>Skjøtsel Lordalen lvo</i>			14 000	Kent Nyløkken
<i>Skjøtsel Finndalen lvo</i>			7 060	Solcelle strømgjerde
Informasjon/innfallsport/tilrettelegging				

Verneschild, droneforbod			3 918	Grafika AS (rammeavtale)
Billingen – grafisk arbeid skiltssystem, natur- og kulturstig, portalschild i cortenstål			95 000	DMT AS
Billingen – 9 furustolper til natur- og kulturstig			2 869	Skjåk Trelast AS
Billingen – 12 cortenstålplater til opplysningsschild			117 240	Stryvo AS
Ny nettside Reinheimen - besøksside		omdisponert	49 950	Trollbinde AS
Turbeskrivelser ved Billing		omdisponert	20 000	Outtt AS
Tussheim – fundamentering og montering portalschild		*tilleggslyving	97 782	Lesja Byggservice AS
Tussheim – portalschild i cortenstål		*tilleggslyving	31 500	Frank Smed
Tussheim – grafisk arbeid verneplakat		*tilleggslyving	28 690	Trollbinde AS
Tussheim – 3 cortenstålplater til infoplakater		*tilleggslyving	60 261	Lonbakken AS
Tildelt Reinheimen 2019	300 000			
*akseptert meirforbruk 2019, til Tussheim	230 000			
SUM	530 000		535 310	
			-5 310	meirforbruk
Drift		Budsjett		Rekneskap
Sekretariat, fylkesmannen i Innlandet, og Møre og Romsdal	kontorhald, reiser, m.m. utanom løn	Ikkje eiga budsjett		Inngår i fm sitt budsjettregnskap
Styret og utvala	Reise- og møtegodtgjersle nasjonalpar Reiseutgifter rådgjevande utval, Administrativt kontaktutval	350 000		394 463*
				*meirforbruk 44 463
Besøksstrategi	Møte besøksstrategi og med MU om skjøtelsplanar	20 000		3 391
Skjøtelsplan	Skjøtelsplan for heilskaplege kulturlandskap i verneområde knytt til Reinheimen (tillegg til kontrakt: Miljøfagleg utredning AS)	162 000		182 200
SUM		182 000		185 591**
				**meirforbruk 3 591

Nasjonalparkstyret får tildelt budsjettmidlar til drift, og arbeid med forvaltningsplanar, besøksstrategiar og skjøtelsplanar. Driftsmidlane vert tildelt fylkesmannen i Innlandet, som fører rekneskapen på vegne av nasjonalparkstyret. Drift av sekretariatet kjem i tillegg, og er lagt til budsjettet hjå fylkesmannen i Innlandet og i Møre og Romsdal. I Innlandet er sekretariatet til nasjonalparkstyra skild ut som eiga postar i driftsrekneskapen, og gir rom for å melde inn eige behov knytt til reiser, kontorhald mm.

Ulovlege tiltak

Det er følgt opp eit ulovlege forhold i verneområdet i 2019. Saka gjeld oppføring av ein ulovleg frittstående uteplass/platting i Finndalen landskapsvernområde. Saka er behandla av

nasjonalparkstyret, og klagesaka er endeleg avgjort av miljødirektoratet. Nasjonalparkstyret må følgje opp saka vidare, slik at forholdet blir retta opp i trå med naturmangfaldlova.

Andre utval

Det er oppretta eit rådgjevande utval for Reinheimen, som består av 31 representantar for dei ulike interessene i området; grunneigarar, andre offentlege organ, fjellstyrer, næringsliv, friviljuge organisasjonar, m.a. natur- og miljøorganisasjonar og liknande. Det vart gjennomført møte med rådgjevande utval 23.sept. 2019 i Valldal, i samband med høyring av besøksstrategien.

Administrativt kontaktutval for Reinheimen deltok også på møte i rådgjevande utval 23.sept. 2019. Kontaktutvalet består av 9 personar, med representantar frå kommuneadministrasjon, fylkeskommunen og besøksenteret.

4. Aktivitet

Informasjon

Det er eksisterar 18 informasjonspunkt med informasjonsplakatar kring Reinheimen. I tillegg er det 32 mindre informasjonstavler, 7 skilt om ferdselsreglar, 6 bronseplakettar og 100 verneområdeskilt. Nasjonalparkstyret for Reinheimen har nettsida <http://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen/>, og har side på facebook <https://www.facebook.com/Reinheimennasjonalpark/>, og konto på Instagram <https://www.instagram.com/reinheimennasjonalpark/?hl=nb>

SNO og nasjonalparkforvaltar har delteke og informert på arrangement, møter, seminar og på ulike synfaringar. Som jakttoppsyn, er SNO også i direkte kontakt med jegerar under villreinjakta.

Det er ikkje tilsett naturrettleiar for Reinheimen, og skuleopplegga vert tilfeldige etter behov og initiativ frå skular, og andre organisasjonar. SNO skal ikkje drive med naturveiledning. Det er besøksenter nasjonalpark som i si tildeling skal stå fram som knutepunkt for naturveiledning knytt til verneområda.

Forvaltarane har deltatt på forvaltarsamlingar, møter og arrangement i 2019 både med eksterne partar og interne arbeidsmøte og møte med SNO.

Skjøtselsplan for heilskaplege kulturlandskap knytt til Reinheimen

Kulturlandskapet er ein viktig del av verneføremålet i landskapsvernområda. I 2018 vart det etter ein omfattande tilbodskonkurranse inngått kontrakt med Miljøfagleg Utredning AS, om å revidere og utarbeide nye skjøtselsplanar for heilskaplege kulturlandskap i verneområda knytt til Reinheimen.

Nasjonalparkstyret vedtok oppstart og framdriftsplan på styremøte 26.06.18. Det vart gjennomført oppstartmøte og synfaringar med aktuelle partar i områda juli-august 2018, der totalt 54 deltok på dei 5 oppstartsmøta. Endeleg forslag til skjøtselsplan for Finndalen, Lordalen, Brøstdalen, Gravdehaug, Muldalen-Taffjordsætra vart levert forvaltninga våren 2019.

Skjøtselsplanane vart sendt på høyring, med høyringsfrist 11.november 2019:

<http://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen/Skjotselsplanar-/HOYRING---Skjotselsplanar-knytt-til-verneomrada-i-Reinheimen/>

Det kom inn 18 høyringsinnspel fordelt slik:

Område	tal innspel	høyringsinnstans
Finndalen lvo	5	Statskog, Skjåk alm, Finndalen bruks- og beitelag, Miljødirektoratet, Oppland fk
Lordalen lvo	6	Skjåk alm., Lesja fjellstyre, Lesja kommune, Geir Ulekleiv, Miljødirektoratet, Oppland fk
Brøstdalen og Gravdehaug i Romsdalen lvo	1	Møre og Romsdal fk.
Muldalen i Tafjorden-Reindalen lvo	6	Ola Myklebust og Sissel Rogne, Tafjord Kraftprod., Møre og Romsdal fk., Magnar Dyb, Skjåk alm., Norddal kommune

Det skal etter plan gjennomførast møter med lokale høyringspartar før nasjonalparkstyret får skjøtselsplan til styrebehandling. Med høyringsfrist i november 2019 vil vidare behandling kunne gjennomførast i 2020.

Planarbeidet vart utvida med oppstartsmøte og kartlegging på Vermedalssætra og Reindalssetra hausten 2019. Forslag til skjøtselsplan for Vermedalsseter i Romsdalen lvo, og Reindalsseter i Tafjorden-Reindalen lvo, skal etter plan bli levert forvaltninga våren 2020.

Besøksstrategi

Arbeidet med besøksstrategi for verneområda i Reinheimen starta formelt opp med vedtak av prosjektplan i juni 2017. I 2018 vart det utarbeidd kunnskapsgrunnlag og innspel frå ulike aktørar. Det vart gjennomført møte og samlingar for ulike aktørar kring verneområdet, og forvaltar hadde møte med relevante aktørar i reiselivet, og utarbeida ei reiselivskartlegging som vedlegg til besøksstrategien.

Besøksstrategi for Reinheimen vart sendt ut på høyring 02.05.2019 med frist 28.06.2019. Det kom inn 16 høyringsinnspel, som ligg ute på nettsida til nasjonalparkstyret:

<http://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen/Besoksstrategi/Hoyring-besoksstrategi/>

I samband med høyringa, vart det gjennomført møte med fagleg rådgjevande utval, administrativt kontaktutval og nasjonalparkstyret 23.09.2019 i Valldal.

Prosess:

Forvaltarar har gjennomført fleire møte i samband med arbeidet. Ei oversikt følgjer nedanfor:

Nasjonalparkstyret:

- Vedtak om oppstart og prosjektplan: 26.06.2017
- orientering om framdrift: 18.09.2017
- orientering om status: 04.12.2017
- Gjennomgang av reiselivskartlegging og justert framdriftsplan: 05.03.2018
- Gjennomgang av 1.utkast: 26.06.2018
- Styret deltok på samling med rådgjevande utval og administrativt kontaktutval der besøksstrategien var hovudtema. Gjennomgang, case og diskusjon: 19.-20.09.2018.

- Vedtak av utkast til besøksstrategi som sendast til Miljødirektoratet for fagleg godkjenning: 04.12.2018.
- Orientering om høyringsprosess: 18.03.2019.
- Orientering om status høyringsprosess: 24.06.2019
- Styret til stades på møte med rådgjevande utval og administrativt kontaktutval der høyringsuttaler vart presentert 23.09.2019. Diskusjon i styremøte 24.09.2019.

Møte med administrativt kontaktutval: 12.10.2017, 23.04.2018, 19.-20.09.2018, 30.01.2019, 23.09.2019.

Møte med rådgjevande utval: 19.-20.09.2018, 23.09.2019.

Presentasjonar:

- Presentasjon av arbeidet tidleg fase, Fjellpub Lesja: 30.11.2017
- Presentasjon av utkast besøksstrategi for formannskapet i Rauma kommune: 08.05.2019
- Presentasjon av utkast besøksstrategi for kommunestyret i Norddal kommune: 09.05.2019
- Presentasjon av utkast Fjellpub Bjorli: 08.05.2019
- Presentasjon av utkast Næringspub Åndalsnes: 04.06.2019

Andre møte:

- Reinheimen-Breheimen villreinnemnd: 16.11.2018.
- Nasjonalparkriket: 06.01.2018, 07.10.2019.
- Villreinløypa: 26.04.2018, 29.01.2019.
- Ålesund-Sunnmøre Turistforening: 12.01.2018, 04.03.2019.
- Valldal naturopplevingar: 27.01.2018.
- Guide Romsdal: 07.06.2018.
- Nordveggen: 21.11.2017.
- Miljødirektoratet: 15.08.2018.

Besøksstrategien for verneområda i Reinheimen vart vedtatt på styremøte 02.12.2019, og endeleg godkjent av Miljødirektoratet 18.12.2019:

<http://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen/Besoksstrategi/Besoksstrategi-for-Reinheimen-godkjent/>

5. Vidare arbeid

Revisjon av forvaltningsplanen:

Forvaltningsplan for Reinheimen var godkjent i 2010. Forvaltningsplan skal normalt reviderast etter 10 år. Sjølv om gjeldande forvaltningsordning i Reinheimen var på plass etter 2010, så er det pr. i dag ikkje starta opp med det omfattande arbeidet med revidering. Det er i fyrste omgang gjort ei prioritering av å få på plass besøksstrategi for Reinheimen.

Kartleggingsarbeid:

Det var ein omfattande prosess med kartlegging og systematisering av verneverdiane i området i forkant av at Reinheimen nasjonalpark vart oppretta i 2006. Det er eit auka fokus på å sette konkrete målsettingar for utviklinga i verneområda (bevaringsmål). Kartleggingsarbeid for å styrke kunnskapsgrunnlaget er aktuelt også framover, og avgjerande for forvaltning av verneområda. I tillegg

til kunnskap om naturverdiar i verneområdet, så er det aktuelt med ny besøksundersøking for å oppdatere kunnskap om brukarinteresser og besøkande til Reinheimen og tilknytte verneområde.

6. Glimt frå 2019

Fiskebu ved Honnsjoen, Ottadalen Ivo, juni 2019

Steinbu i Gjøingslie, Ottadalen Ivo, august 2019

Høyringsmøte om besøksstrategi for Reinheimen, med rådgjevande utval og administrativt kontaktutval, Valldal rådhus 23.sept. 2019

Nytt underskilt ved vernegrensa – droneforbod, ved Trollstigen

Inngjerding av lokalitet med Hengegras, på Breidstulen i Finndalen Ivo, 18.juni 2019

Vellykka inngjerding av Hengegras ved Breidstulen i Finndalen Ivo, 4.sept. 2019